

הקדמה

חיבור זה מציג את ממצאיו ומסקנותיו של מחקר שנערך במסגרת התוכנית לחקר דעת קהל וביטחון לאומי במכון למחקרי ביטחון לאומי. מדובר במחקר מתמשך, שכלל מספר שלבים מדי שנה במשך כחמש שנים: חקר קהל היעד, בניית השאלון ובכלל זה בחירה וניסוח של שאלות "ישנות" ולצידן "חדשות" ברוח השעה, ביצוע פיילוט ולאחריו עבודת שדה, ניתוח הנתונים, עיצוב תרשימים, לוחות ואיורים, ולבסוף – פרשנות וניתוח המשמעויות העולות מן הממצאים וכתיתבן. חלק מהנתונים פורסמו בבמות שונות של המכון וכן הוצגו בכנסים הבינלאומיים השנתיים של המכון ובמסגרת פורומים ודיונים רבים ומגוונים. מחקר מסוג זה דורש סיוע רב בכל שלב משלביו השונים, ולפיכך מסורים שלמי תודה לכל מי שתרום וסייע רבות בהוצאתו לאור של חיבור זה:

תודה לראש המכון, אלוף (מיל.) עמוס ידלן, על שהכיר בחשיבות הנושא ולתא"ל (מיל.) אודי דקל, מנהל המכון, על עצותיו לאורך כל שלבי המחקר ועל שיח מחקרי מפרה. תודה מיוחדת לד"ר ענת קורץ, מנהלת המחקר במכון, על מעורבותה ועידודה בכל שלבי המחקר הערותיה והארותיה תרמו רבות לגיבוש ולעריכה הסופית של חיבור זה.

תודה לד"ר יהודה בן-מאיר, שניהל את המחקר בשנים עברו, על עצותיו המעשירות ועל שחלק עימי את ניסיונו, חכמתו וידענותו הרבה; לד"ר מאיר אלרן, על התמיכה ועל הליווי לאורך התהליך; ולד"ר גליה לינדנשטראוס, על הערות מעוררות מחשבה.

תודתי שלוחה גם לעושים במלאכת הוצאתו לאור של חיבור זה – למירה ילון, העורכת הלשונית, למיכל סמו קובץ, המעצבת הגרפית, ובין אנשי המכון – משה גרונדמן ונעם רן שהביאה לדפוס. בתחום הסטטיסטי ובעיבוד הנתונים סייעו רבות אלכס קויפמן, אלון ריגר ובמיוחד תודה למורן דויטש על עבודתה המסורה והמהירה.

תודה למכון פור"י שביצע את עבודת השדה, ובמיוחד למנכ"ל, איציק רוזבלום ולמנהלת המחקר, נירית אבנימלך, על עבודתם המקצועית והיעילה לאורך השנים.

תודה מקרב לב לרותי פינס על תרומתה הרבה למחקר זה, על שותפות לדרך, על חלקה בניתוח ובחירת דרך הצגת הממצאים, ועל הירתמותה להוצאת המחקר לאור. רותי ראויה

לתודה מיוחדת על תובנותיה והשאלות שהעלתה, וכן על גישתה הביקורתית. כל אלה העלו תרומה כבדת משקל להבהרת הסוגיות, הממצאים והפרשנות להם. כולי תקווה שיימצא בחיבור זה עניין ושהוא יהיה מצע לשיח מעורר מחשבה, מרחיב ידע ומפרה, לגבי דעת הקהל בתחום הביטחון הלאומי.

ציפי ישראלי